

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE SVAZU KNIHOVNÍKŮ A INFORMAČNÍCH PRACOVNÍKŮ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2008

Zpráva Komise SKIP pro zahraniční styky

V úvodu zprávy Komise SKIP pro zahraniční styky stejně jako v předchozích letech poznamenává, že zahraniční spolupráce Svazu je záležitostí jeho vedoucích orgánů a celé organizace, že Komise v ní plní a může plnit pouze pomocnou, informační, koordinační a zprostředkující úlohu.

Mezinárodní spolupráce SKIP se rozvíjí v několika rovinách a okruzích:

- práce v mezinárodních organizacích, resp. účast v mezinárodních programech na centrální úrovni
- spolupráce s profesními spolky v zahraničí na centrální úrovni
- partnerské vztahy s profesními spolky v zahraničí na úrovni regionů
- spolupráce se zahraničními institucemi v České republice

1. Činnost SKIP v mezinárodních organizacích, zejména v rámci IFLA

1.1. Činnost v rámci IFLA

Významný úsek v činnosti SKIP představuje působení v rámci Mezinárodní federace knihovnických sdružení a institucí (IFLA). V roce 2008 pokračovaly v působení v orgánech IFLA – stálých výborech sekcí dvě členky SKIP. Ve stálém výboru Sekce IFLA pro veřejné knihovny je členkou od roku 2005 kol. L. Nivnická. Ve stálém výboru Sekce IFLA dodávání dokumentů a sdílení zdrojů pracuje již od roku 2003 kol. J. Pospíšilová.

K zachování možnosti aktivního zapojení SKIP do práce v IFLA v roce 2008 významně přispělo svým grantem v rámci programu Knihovna 21. století Ministerstvo kultury ČR. Ve značné míře se na umožnění této oblasti mezinárodní knihovnické spolupráce podílejí i domovské instituce jednotlivých kolegů, Knihovna Jiřího Mahena a Národní knihovna ČR. Obě kolegyně se v srpnu zúčastnily Světového knihovnického a informačního kongresu – 74. generální konference IFLA a zasedání Rady IFLA v Québeku (v Kanadě). Prvně jmenovaná kolegyně se také zúčastnila (s materiálním zabezpečením ze strany mateřské instituce) dalšího pracovního zasedání stálého výboru sekce v Odense v Dánsku. Poznatky z jednání a svých knihovnických cest vůbec uplatňuje rovněž ve své přednáškové činnosti.

Působení v IFLA umožňuje stálý a živý kontakt s profesním vývojem v globálním měřítku, a to nejen z hlediska jednotlivých oblastí úzce odborné činnosti, ale neméně i z hlediska jeho širších společenských souvislostí. [Zpráva kol. Nivnické](#) je rovněž k dispozici na webu SKIP.

1.2. Vstup do EBLIDA

Evropská kancelář knihovnických, informačních a dokumentačních sdružení (EBLIDA) představuje platformu, jejímž prostřednictvím knihovnická a informační obec uplatňuje zájmy své profese i svých klientů na evropské (evropskounijní) scéně. SKIP si byl vědom, že zapojení do její činnosti je žádoucí, problém však představovaly možnosti hradit náklady na aktivní členství v této organizaci. V této situaci vyšla EBLIDA zvláštním

způsobem SKIP vstříc a nabídla mu členství za podmínek odpuštění členských příspěvků na počátku členství a jejich postupného zvyšování v letech následujících. Tato okolnost výrazně přispěla k realizaci záměru SKIP aktivně se do činnosti EBLIDA zapojit. V podzimních měsících 2008 proběhly formality spojené s podáním přihlášky a jejím projednáním – a SKIP se stal členem jmenované organizace.

1.3 Činnost v CERTIDoc

SKIP v roce 2008 nadále aktivně působil v konsorciu [CERTIDoc – Evropském programu certifikace kompetencí v oboru knihovnických a informačních služeb](#). Významnou akcí v uplynulém roce bylo uspořádání *odborné rozpravy/semináře Využití Evropského průvodce kompetencemi v knihovnické praxi v ČR* sekci vzdělávání SKIP dne 21. listopadu 2008 ve Francouzském institutu v Praze za účasti francouzského experta – zástupce francouzského spolku informačních pracovníků ADBS pana Erica Suttera. (Více viz zpráva Komise pro vzdělávání.)

2. Spolupráce se zahraničními knihovnickými spolky

2.1. Francie

Vrcholného jednání francouzských kolegů – 54. kongresu Spolku francouzských knihovníků (Association des bibliothécaires de France – ABF) v červnu 2008 v Reims se zúčastnila [kol. J. Burgetová](#), která měla možnost v rámci pořadu představování zahraničních hostů prezentovat i SKIP. (V pořadu prezentací zahraničních městských knihoven vystoupil také ředitel Městské knihovny v Praze RNDr. Tomáš Řehák.)

2.2. Rakousko

V květnu 2008 se na pozvání Svazu veřejných knihoven Rakouska (Büchereiverband Österreichs - BVÖ) zúčastnil Knihovnického kongresu na téma „Architektura ducha“ – současně valných hromad rakouských knihovnických profesních organizací Sdružení rakouských knihovnic a knihovníků (Vereinigung Österreichischer Bibliothekarinnen und Bibliothekare - VBÖ) a Svazu veřejných knihoven Rakouska (Büchereiverband Österreichs - BVÖ) kolega Ladislav Kurka¹, který na jednání také přednesl příspěvek o [knihovních stavbách v Česku](#).

Na základě dohody s VÖB se v listopadu uskutečnil čtyřdenní studijní pobyt kolegyně J. Vozkové (region Praha) v knihovně Schönberg Center spojený s návštěvami dalších muzikologických knihoven ve Vídni.

2.3. Slovensko

Vztahy tradičně dobré spolupráce pokračovaly, zejména ve formě průběžného vzájemného informování o aktuálních problémech působení knihoven i činnosti knihovnických organizací, jakož i ve formě setkání na knihovnických akcích v našich zemích i v zahraničí. Zástupkyně slovenských profesních organizací se zúčastnily slavnostního zasedání k 40. výročí založení SKIP a předsedkyně Slovenského spolku knihovníků, a také členka stálého výboru sekce IFLA pro řízení knihovnických spolků, ing. Silvia Stasselová na něm vystoupila s přednáškou o organizační stránce činnosti knihovnických organizací.

2.4. Nizozemsko

¹ Tématem kongresu v Linci byla stavba knihoven / Ladislav Kurka. - In: Čtenář. - ISSN 0011-2321. - Roč. 60, č. 9 (2008), s. 299.

Ve spolupráci se [De Vereniging van Openbare Bibliotheken](#) (Sdružením veřejných knihoven), který doporučil naplnění obsahového záměru zájezdu dle přání SKIP a výborně zajistil jeho realizaci, byl v říjnu 2008 uspořádán knihovnický studijní zájezd do nizozemských knihoven. Dále o něm – viz část 8.

2.4. Bělorusko

V návaznosti na přednáškové turné kol. Banzetové v Bělorusku (viz 8.2.) přijeli do Česka na návštěvu představitelé [Běloruské knihovnické asociace](#). Na setkání s předsedou SKIP vyjádřili přání rozvíjet další styky, zejména pozvat k přednáškám další lektory – členy SKIP. Následně také navštívili Krajskou knihovnu Karlovy Vary.

3. Partnerské vztahy s profesními spolky, resp. knihovnami v zahraničí na úrovni regionů

Právě v mezinárodní spolupráci na úrovni regionů spočívá podstatná váha jejího významu. Následující přehled je bohužel neúplný – některé regiony podklady pro zprávu nedodaly nebo dodaly jen v kusé podobě. Soustředí se na vlastní svazovou činnost. Zajímavé informace o mezinárodní spolupráci knihoven (jež jsou kolektivními členkami SKIP) jsou uvedeny ve zprávách vystavených na webu SKIP².

3.1. Mezinárodní spolupráce v regionu Praha

Pražské knihovnice se významně podílejí na práci Frankofonního klubu SKIP. Přispěly také k zajištění Konference metropolitních knihoven, pořádané Městskou knihovnou v Praze v červnu 2008, doprovody hostů mezi místy programu v Praze.

3.2. Mezinárodní spolupráce v regionu Střední Čechy

Kolegyně aktivně působí ve Frankofonním klubu SKIP.

3.3. Mezinárodní spolupráce v regionu Jižní Čechy

Mezinárodní aktivity jihočeské regionální organizace SKIP jsou již tradicí.

Kolegyně v ní zvláště oceňují průběžnou spolupráci s knihovním sdružením Bibliodrehscheibe Waldviertel (Rakousko) – viz zpráva.

3.4. Mezinárodní spolupráce v regionu Plzeň

Regionální výbor připravil pro členy SKIP a další zájemce v září 2008 zájezd, a to do Knihovny Bedřicha Beneše Buchlovana v Uherském Hradišti a do Krajské knihovny Karola Kmeťky v Nitě. Viz zpráva (jakož i zpráva kol. Hendrychové o zájezdu do nizozemských knihoven).

3.5. Mezinárodní spolupráce v regionu Karlovy Vary

Region v roce 2008 uvítal početnou návštěvu řeckých účastníků vzdělávací akce Evropského institutu v Praze o využívání evropských fondů pro rozvoj knihoven. Přivítali také francouzského stážistu z Národní knihovny ČR.

Členky SKIP se ve významném počtu zúčastnily zájezdu do nizozemských knihoven.

Kol. Banzetová absolvovala přednáškové turné pro knihovníky v Bělorusku (viz část 8.2.), v regionu následně na třídní návštěvě přivítali běloruské kolegy, kteří navštívili všechny typy knihoven (od obecní po krajskou, profesionální i neprofesionální).

² Pokud byly zprávy o mezinárodních aktivitách regionální organizace, příp. i knihoven v kraji podány v podobě dokumentu, jsou vystaveny na stránce <http://skip.nkp.cz/mezReg.htm>.

3.6. Mezinárodní spolupráce v regionu Liberec

O velmi rozvinuté mezinárodní činnosti knihoven Libereckého kraje, která se neomezuje jen na rámec akcí Euroregionu Nisa-Neisse-Nysa, viz podrobnosti ve zvláštní zprávě na webu SKIP.

3.8. Mezinárodní spolupráce v regionu Východní Čechy

Z mezinárodní činnosti knihoven z oblasti Východočeského regionu v roce 2008 je vhodné zejména zmínit [knihovnické putování](#) a setkání [českých a polských knihovníků na Hejšovíně](#), velký úspěch však měl i [zájezd do Bretaně](#).

3.9. Mezinárodní spolupráce v regionu Jižní Morava

Stálý a rostoucí mezinárodní rozměr má činnost kolegyně z dětského oddělení Knihovny B. B. Buchlovana v Uherském Hradišti při pořádání již tradiční Noci s Andersenem, již se v rostoucí míře účastní také zahraniční knihovny.

Předsedkyně regionálního výboru kol. L. Nivnická se jako členka Stálého výboru Sekce IFLA pro veřejné knihovny zúčastnila v srpnu Světového knihovnického a informačního kongresu v Québeku; se svými poznatky ze svého působení v IFLA seznamuje kolegyně a kolegy na přednáškách.

3.10. Mezinárodní spolupráce v regionu Severní Morava

Region Severní Morava má tradičně bohaté mezinárodní aktivity, v první řadě přeshraniční spolupráci s polskými knihovnicíky na Těšínsku a Karvínsku, jakož i v Českém Slezsku; mezinárodní aktivity kolegyně a kolegů na Severní Moravě a v Českém Slezsku se ovšem neomezuji jen na uvedený směr. Více o tom ve fakty nabitě zprávě na webu SKIP.

4. Spolupráce se zahraničními kulturními institucemi

4.1. Spolupráce s Goethe-Institutem (Goethe-Institut Prag)

Tradiční spolupráce s Goethe-Institutem (GI) Praha má trvale profesní náplň na vysoké úrovni. Jejím těžištěm v roce 2008 byla příprava a vydání brožury s materiály celodenního odborného semináře na téma „Čtenářství, jeho význam a podpora“³ konaného ve vzájemné spolupráci v roce 2007, a to s jejich zněním v obou jazycích.

S podporou GI byla připravena velmi zajímavá návštěva Městské knihovny ve Würzburgu v rámci zájezdu do nizozemských knihoven (o něm na jiném místě).

Paní Reddel-Heymann, vedoucí úseku informační a knihovnické práce ve Východní a Střední Evropě GI, také vystoupila na shromáždění ke 40. výročí založení SKIP.

SKIP i kolegyně z GI pak stále sledují činnost Vítkovické pobočky Knihovny Města Ostravy se zaměřením na romskou problematiku, vzniklé v roce 2006 v rámci projektu „[Romaňi kereka – Romský kruh](#)“. V listopadu 2008 byla ve spolupráci Knihovny města Ostravy, Goethe-Institutu Prag a SKIP a pod záštitou primátora Ostravy a velvyslance SRN uspořádána mezinárodní konference „Společné cesty : Veřejné knihovny ve Střední Evropě

³ Čtenářství, jeho význam a podpora : výzkum, teorie a praxe v České republice a Spolkové republice Německo : přednášky z odborného semináře ... = Lesen, seine Bedeutung und Förderung : Forschung, Theorie und Praxis in der Tschechischen Republik und in der Bundesrepublik Deutschland : ... / [odpovědný redaktor svazku Zdeněk Matušík]. -- Praha : Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky, 2008. - 83 s. : il., grafy, tabulky. - (Aktuality SKIP ; sv. 24). - ISBN 80-85851-18-0

a skupiny obyvatelstva ohrožené sociálním vyloučením. Konference se vedle referentů z Maďarska, Německa, Polska a Slovenska zúčastnila na pozvání SKIP i inspirátorka projektu paní E. Macan. Činnost ostravských kolegyň na poli práce s romskými uživateli našla u zahraničních účastníků velmi příznivý ohlas, který počátkem tohoto roku vyústuje do publikací článků v odborných knihovnických časopisech⁴. Z úspěšné konference vzešly úvahy o následném konání dalších odborných setkání k tomuto tematickému okruhu v zemích Střední Evropy.

4.2. Spolupráce s Francouzským institutem (Institut français de Prague)

Tradiční velice dobrá spolupráce s Francouzským institutem se reálně rozvíjí po linii Frankofonního klubu, jehož činnost Francouzský institut aktivně podporuje. Francouzský institut plně zajistil vystoupení francouzského lektora A. Massuarda na shromáždění ke 40. výročí založení SKIP a účast francouzského lektora E. Suttera na semináři k projektu CERTIDoc (viz).

5. Frankofonní klub SKIP

O činnosti Frankofonního klubu viz [samostatná zpráva](#).

6. WWW stránky SKIP o mezinárodní spolupráci

V roce 2008 úspěšně pokračovala publikační činnost na blogu Aktuality ze světa, a to díky velmi aktivnímu přístupu členky Komise pro zahraniční styky a redaktorky jejich webových stránek, kol. Lindy Skolkové. Na stránkách mezinárodní spolupráce se vystavují [zprávy účastníků cest do zahraničí](#) (resp. odkazy na ně) i [přehledy o práci regionálních organizací s mezinárodním aspektem](#).

7. Podpora činnosti centra

Průběžnou součástí práce Komise je podpora komunikace a korespondence předsedy, příp. dalších představitelů SKIP se zahraničím, zejména zpracováním konceptů a překladů dopisů, ale i dalších materiálů (informací). V roce 2008 se vedení SKIP rozhodlo používat pro označení Svazu v němčině „Fachverband und Bibliothek Information der Tschechischen Republik“.

8. Práce Komise SKIP pro zahraniční styky

8.1. Vnitřní fungování Komise

Komise v roce 2008 pracovala v již zavedeném režimu – především v pracovní skupině (předsednictvu) v Praze, spíše v omezené míře pak v plénu, jež sešlo 27. 11. 2008 v Praze.

Na zdařilém setkání si přítomní vyměnili poznatky a zkušenosti z mezinárodních aktivit svých regionálních organizací i ze studijního zájezdu do nizozemských knihoven. Výklady si doplňovali fotografiemi svých členek a putováním po webových stránkách dotyčných knihoven. Také na základě této zkušenosti vzešel návrh uspořádat v následujícím období studijní cestu po dalších knihovnách v zahraničí, konkrétně s preferencí severských

⁴ V německu BuB a v Maďarsku Könyvtári Figyelő – údaje budou doplněny, jakmile články vyjdou.

zemí. Členky a členové se do činnosti zapojují také korespondenčně, s využitím elektronické pošty.

Dodané zprávy členů ze zahraničních cest jsou vystavovány na webu SKIP (<http://skip.nkp.cz/mezCes.htm>).

8.2. Studijní knihovnický zájezd do nizozemských knihoven

Na základě iniciativy kol. Pruckové a doporučení Komise z jednání v roce 2007 a na základě rozhodnutí VV SKIP byl ve dnech 27. – 30. října 2008 uspořádán [studijní zájezd do nizozemských knihoven](#) (veřejné knihovny v Delftu, Haagu, Heerhugowaardu, Amsterdamu, univerzitní knihovna v Utrechtu), s předřazenou návštěvou v Městské knihovně ve Würzburgu. Zájezdu se zúčastnili 44 knihovníci a knihovnice z celé ČR, kteří jej – zejména po obsahové stránce – [hodnotili velmi pozitivně](#) (viz také zpráva kol. Hendrychové).

8.3. Přednáškové turné kol. Banzetové v Bělorusku

Na žádost občanského sdružení [Občanské Bělorusko](#) kol. Banzetová (Karlovarský region) vycestovala do Běloruska a v říjnu 2008 v rámci putovní konference „Využití nových technologií a Internetu v bibliograficko-informační praxi centralizovaných knihovnických systémů“, pořádané Běloruskou knihovnickou asociací a Grodněnskou oblastní vědeckou knihovnou J.F.Karského, [přednášela pro knihovníky okrskových systémů](#) Grodněnské oblasti o využívání informačních technologií v Česku. Po tomto turné následovala návštěva delegace běloruských knihovníků v Česku (viz v dalších částech zprávy a ve [zprávě kol. Banzetové](#)).

V Praze dne 9. února 2009.

Komise SKIP pro zahraniční styky